

A MINOSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

HK: 015/66. m. l. ut.

16

Belügyminisztérium.

Szám: 8-100/1957.

Szigoruan titkos!
- Sorszám: 9.

A Magyar Népköztársaság Belügyminiszterhelyettesének

16.
..... számú utasítása.

Tárgy: A rendőri felügyelet és kitiltás részletes szabályai-
nak megállapítása,

Az 1955. évi 22. számú tvr. 6. §. 3. és 4. pontjában foglalt rendelkezések alapján - a 8.130/1939. M.E.sz. rendelet fi-
gyelembevételével - a rendőri felügyelet és kitiltás rész-
letes szabályait a Legfőbb Ügyésszel egyetértésben az aláb-
biak szerint állapítom meg:

I.

Általános rendelkezések.

- 1./ A rendőri felügyelet alá helyezés és a kitiltás célja a rendőrség bűnözés elleni harcának elősegítése, Ennek érdekében a Belügyminisztérium szervei által azon sze-
mélyek, akiknek bizonyos községben /városban/ vagy az ország bizonyos részében való tartózkodása az állam-
biztonság, a közrend, közbiztonság, a szocialista tár-
sadalmi együttélés vagy más fontos állami érdek szem-
pontjából aggályos vagy gazdasági okokból káros:
 - a./ tartózkodási helyükön rendőri felügyelet alá he-
lyezhetők, vagy
 - b./ tartózkodási helyükről, illetőleg az ország bizo-
nyos részeiből kitilthatók,
 - c./ kitiltásukkal egyidejűleg az ország más részén rend-
őri felügyelet alá helyezhetők.
- 2./ A rendőri felügyelet vagy a kitiltás az alábbi esetek-
ben alkalmazható:
 - a./ ha a közbiztonsági őrizetbe helyezés megszüntetése
után e kényszerintézkedések alkalmazása szükséges-
nek látszik,
 - b./ ha az elkövetett cselekmény miatt közbiztonsági őri-
zetbe helyezést kellene alkalmazni, de a fennálló
rendelkezések értelmében /kor, egészségi állapot
vagy szociális körülmény/ miatt arra nem kerülhet
sor,
 - c./ az 1956. évi 31.sz. tvr-ben foglalt cselekmények
enyhébb eseteiben,
 - d./ általában az állam- és közbiztonságra veszélyes,
vagy

287

- e./ a szocialista társadalmi együttélésre veszélyes, a konszolidációt bármely vonatkozásban gátló személyekkel szemben,
 - f./ a prostitúció, vagy
 - g./ a közveszélyes munkakerülés és csavargás megelőzése érdekében.
- 3./ Az 1./ pontban megjelölt intézkedésekre csak abban az esetben kerülhet sor, ha azok alkalmazása elkerülhetetlenül szükséges és az állami, társadalmi vagy gazdasági rend veszélyeztetettségének megszüntetése vagy a megzavart közrend, közbiztonság helyreállítása más módon nem lehetséges. Az alkalmazandó rendszabályok nem megtorló, hanem megelőző intézkedések, amelyeket embersegiesen és a szocialista törvényesség legszigorubb megtartásával kell fogantatosítani. A kényszerintézkedések alkalmazásánál és az eljárás alapjául szolgáló cselekmények pontos megállapítása mellett különös gondossággal kell mérlegelni az eljárás alá vont egyén személyi, családi és társadalmi körülményeit.
- 4./ Csak rendkívül súlyos esetben lehet olyan személy eljárás alá vonását elrendelni, aki
- a./ a 60. életévét betöltötte,
 - b./ akinek legalább két 10 éven aluli gyermeke, vagy
 - c./ két keresőképtelen hozzátartozója van, akiknek eltartásáról ő gondoskodik és az eljárás alá vonás hozzátartozóinak eltartását károsan befolyásolná.
- 5./ Tilos rendőri felügyelet alá helyezési vagy kitiltási eljárást lefolytatni, illetőleg rendőri felügyelet alá helyezni, vagy kitiltó határozatot hozni:
- a./ olyan ügyben, amelyben a meglévő, vagy beszerezhető adatok, bizonyítékok alapján büntető eljárást kell indítani,
 - b./ kiskoru, illetőleg fiatalkoru személy ellen,
 - c./ a rendőrorvos megállapítása szerint hosszantartó súlyos betegségben szenvedővel szemben,
 - d./ az ellen, aki előrehaladott terhes állapotban van,
 - e./ aki süket, bÉna, vak vagy egyébként nyomorÉknak tekintendő,
 - f./ aki a rendőrorvos megállapítása szerint gyengeelmÉjű.
- 6./ A rendőri felügyelet alá helyezést és kitiltást a megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányság rendeli el.
- 7./ Az eljárás megindulhat feljelentés, a feljelentés során készült jegyzőkönyv, vagy egyéb módon az eljáró szervek tudomására jutott terhelő adatokról készült jelentés alapján.

- 8./ Az eljárást annak a B.M. szervnek /járásí, városi kapitányság/ kell lefolytatni, ahová az eljárás alapjául szolgáló jegyzőkönyv, panasz, jelentés, feljegyzés beérkezett.

Amennyiben a nyomozás megtagadása vagy megszüntetése során válik szükségessé a rendőri felügyelet alá helyezés vagy a kitiltás, erre vonatkozóan külön határozatban kell rendelkezni.

Az eljárás során részletes és minden lényeges körülményre kiterjedő vizsgálatot kell folytatni az eljárás alapjául szolgáló iratokban foglalt adatok tisztázására. Az eljárás eredményét írásba kell foglalni és részletes indoklással ellátott javaslattal együtt a megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányság Vezetőjéhez kell felterjeszteni. A javaslathoz csatolni kell az ügyre vonatkozó összes iratokat.

- 9./ Minden eljárás alá vont személy ügyét külön kell kezelni. Amennyiben egy ügyben több személy szerepel, a külön-külön iktatott ügyiratokban hivatkozni kell az ügy összefüggésére.
- 10./ Az eljárást 30 napon belül be kell fejezni, amelynek megtörténte után a megyei /budapesti/ főkapitányság vezetője határozatot hoz.
- 11./ A határozatot az eljárás alá vont személy előtt ki kell hirdetni, meg kell magyarázni, továbbá törvényes jogaira és kötelességeire ki kell oktatni.

A határozatra ezután rá kell vezetni, hogy abban megnyugszik-e vagy jogorvoslattal kíván élni. Ezt az eljárást alá vont személlyel alá kell íratni. Részére a határozat egy példányát át kell adni, s az átvételt a másik példányon el kell ismertetni.

- 12./ A rendőri felügyelet alá helyezést elrendelő, illetőleg a kitiltó határozat ellen a kihirdetést követő 8 napon belül a B.M. ORFK. Vezetőjéhez címzett és az I. foku rendőrhatalomhoz benyújtandó fellebbezésnek van helye. Erre a körülményre a kihirdetéskor az eljárás alá vont személyt ki kell oktatni. Ezt követően az ügyiratot a kihirdetés napjától számított 8 napos határidő-nyilvánításba kell tenni.

Kitiltás esetében a fellebbezésnek a határozat végrehajtására halasztó hatálya van. A kitiltás fellebbezés esetén csak a II. foku határozat alapján válik jogerőssé. A II. foku határozatot a B.M. ORFK. Vezetője hagyja jóvá.

- 13./ A törvényes határidőn belül beérkezett fellebbezést az esetleges kiegészítő vizsgálat lefolytatása után a megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányság köteles haladéktalanul felterjeszteni a B.M. ORFK. Igazgatásrendészeti Osztály rendészeti alosztályához /továbbiakban: rendészeti alosztály/.

Amennyiben a II.foku vizsgálat megdönti az alapeljárás során keletkezett azon terhelő adatokat, amelyek a kitiltás, illetőleg a rendőri felügyelet alá helyezés alapjául szolgáltak, az említett szerv az általa hozott határozattal az I.foku határozatot hatályon kívül helyezi és az eljárás megszüntetését rendeli el.

A II. foku határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

14./ Amennyiben a határozat ellen 8 napon belül fellebbezés nem érkezik, a határozat jogerőssé válik. Ez esetben az alábbiak szerint kell eljárni:

- a./ A határozat egy példányát tájékoztató jelentés kíséretében fel kell terjeszteni a rendészeti alosztályra. A jelentésben fel kell tüntetni, hogy az érdekelt személy a törvényes határidőn belül nem fellebbezett,
- b./ a határozat másik példányát - országos nyilvántartás végett - fel kell terjeszteni a B.M. ORFK. VI. osztályára,
- c./ a határozat harmadik példányát az ügyirathoz csatolva 6 hónapos határidőbe kell tenni,
- d./ a rendőri felügyelet alá helyezett vagy a kitiltott személyről figyelőlapot kell kiállítani és azt a B.M. ORFK. Központi Lakcímhivatálnak a nyilvántartás anyagában való elhelyezés végett meg kell küldeni,
- e./ figyelőlapot kell elhelyezni az illetékes járási /városi/ rendőrkapitányság igazgatásrendészeti alosztályán az eljárás alá vont személy lakcím- vagy bejelentőlapjához.

15./ A rendészeti alosztály a jogerős határozat két példányát az iratokkal együtt az illetékes rendőrfőkapitányságnak visszaküldi.

16./ Amennyiben a rendőri felügyelet alá helyezés vagy kitiltás megszűnik, arról az azt elrendelő határozat egy példánya kapcsán a B.M. ORFK. VI. osztályát, a B.M. ORFK. Központi Lakcímhivatalt és a lakhely szerint illetékes járási /városi/ kapitányságot értesíteni kell.

II.

A rendőri felügyelet szabályai.

- 1./ A rendőri felügyelet alá helyezett személyt azt a területet, amelyet a megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányság vezetője a határozatban megállapít /község, város vagy járás/ a területileg illetékes járási /városi, város kerületi/ rendőrkapitányság írásbeli engedélye nélkül nem hagyhatja el.

290

- 2./ Köteles a lakóhelye szerinti rendőrörsön /ennek hiányában a körzeti megbizottnál/ a határozatban megjelölt időközönként személyesen jelentkezni. Jelentkezésre legfeljebb hetenként egyszer, de legalább kéthetenként egyszer kötelezett. A jelentkezés időtartamát úgy kell megállapítani, hogy annak teljesítése a rendőri felügyelet alá helyezett személyt munkája végzésében /keresetében/ ne akadályozza.
- 3./ Az említett rendszabályokon kívül, ha a rendőri felügyelet alá helyező személye vagy magatartása indokoltá teszi, az alábbi korlátozó szabályok megtartására lehet kötelezni:

eltiltható attól, hogy

- a./ lakásáról a nap bizonyos szakában /általában 23^h-tól 5h-ig/ eltávozzék,
- b./ nyilvános helyeket, gyűléseket, összejöveteleket, táncmulatságokat, piacokat, vásárokat, nagyforgalmu üzleteket, italmérő helyiségeket látogasson. Az egyes helyek látogatásától való eltiltást a hely konkrét megnevezésével kell kimondani,
- c./ lakásán távbeszélőt tartson üzemben.

A felsorolt korlátozó szabályokat egyéni elbírálás alapján esetenként külön-külön kell megállapítani, s azt a rendőri felügyeletet elrendelő határozatban ki kell mondani. A korlátozó szabályok pontos megtartására - a következményekre való utalással - a határozat kihirdetésekor a rendőri felügyelet alá helyezett személyt figyelmeztetni kell.

- 4./ A területileg illetékes rendőrörs /körzeti megbizott/ havonta köteles ellenőrizni, hogy a rendőri felügyelet alá helyezett személyek megtartják-e a részükre előírt rendszabályokat. Az ellenőrzést úgy kell fogagatosítani, hogy az a rendőri felügyelet alatt állót a szükséges mértéken túl ne zaklassa. Figyelemmel kell kísérni ezenkívül azt is, hogy munkájában hogyan állja meg a helyét, változtat-e a rendőri felügyelet alapjául szolgáló magatartásán. Hozzá kell segíteni ahhoz, hogy a társadalom hasznos tagjává váljon. Szükség esetén segíteni kell elhelyezkedésében is.

A szabályok megszegőit a rendőrkapitányságnál haladéktalanul fel kell jelenteni.

- 5./ A rendőri felügyelet alá helyezett személy kérelmére indokolt esetben a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányság vezetője eltávozási engedélyt adhat. /Hivatalos idézésre, betegség esetén gyógykezelésre, létfontosságú családi ügyek intézésére, stb./

291

Rendkívül indokolt esetben 50 km-nél nem távolabb eső helységbe, a rendőri felügyelet alá helyezett személy részére, munkabjárási engedélyt is adhat a rendőrkapitányság vezetője. Mind az eltávozási, mind a munkabjárási engedélyt rövid írásbeli határozat formájában kell kiadni és abban elő kell írni az eltávozás helye szerinti rendőrkapitányságon /ahol ilyen nincs, a rendőrőrsön, vagy körzeti megbízottnál/ való jelentkezési kötelezettséget. Az utóbbi szervek a rendőri felügyeleti jelentkezésének megtörténtét kötelesek a határozat hátlapjára feljegyezni.

- 6./ A rendőri felügyelet alatt álló személy indokolt kérelmére engedélyezhető, hogy lakóhelyéről más községbe vagy városba költözzék. Az átköltözést járáson belül a járási rendőrkapitányság vezetője, megyén belül, illetőleg más megyébe történő költözés esetén a megyei rendőrfőkapitányság vezetője engedélyezheti.

Más megyébe történő költözés engedélyezése előtt az érdekelt megyei rendőrfőkapitányság vezetőjének hozzájárulását ki kell kérni. A megyén belül vagy más megyébe való átköltözés iránti kérelmet a járási /városi/ rendőrkapitányság az ügyre vonatkozó iratokkal együtt véleményes javaslattal, a megyei rendőrfőkapitánysághoz köteles felterjeszteni. A megyén belüli átköltözések engedélyezése esetén az iratokat az új lakhely szerint illetékes járási /városi/ rendőrkapitányságnak, más megyébe történő átköltözés esetében pedig az érdekelt megyei rendőrfőkapitányságnak kell megküldeni. Ez utóbbi szerv nyilvántartás vétel után az illetékes szintén a lakhely szerint illetékes járási /városi/ rendőri kerületi/ rendőrkapitányságnak küldi meg.

III.

A kitiltás szabályai.

- 1./ A kitiltás a legsúlyosabb igazgatásrendészeti kényszerintézkedés. Ezért azt csak olyan rendkívül indokolt esetben lehet alkalmazni, ha a társadalom alapvető érdekeinek védelme feltétlenül szükségessé teszi.
- 2./ A kitiltott személy arra a területre, ahonnan kitiltották, csak a kitiltás megszűnése után térhet vissza.
- 3./ A kitiltás történhet meghatározott községből /városból, városi kerületből/ vagy az ország egy részéből:
 - a./ egyidejű rendőri felügyelet alá helyezéssel és kényszertartózkodási hely kijelölésével, vagy
 - b./ rendőri felügyelet alá helyezés nélkül az eljárás alá vont által szabadon választott helységbe.

292

4./ A 3./ bekezdés a./ alpontjában meghatározott kitiltást csak abban az esetben szabad elrendelni, ha az eljárás alá vont személy társadalom-veszélyessége olyan nagyfoku, hogy nemcsak a lakóhelyéről való eltávolítása, hanem új lakóhelyén /kényszerlakóhelyén/ tanúsított magatartásának rendőri felügyelet útján történő ellenőrzése is feltétlenül szükséges. Ilyen esetben a kitiltott személlyel szemben a rendőri felügyeletre megállapított szabályok szerint kell eljárni az alábbi különbséggel:

- a./ arra a területre, ahonnan kitiltották, átköltözési vagy munkabajjárési engedélyt részére adni tilos,
- b./ eltávozási engedélyt arra a területre, ahonnan kitiltották csak különösen indokolt esetben /pl. hozzátartozó halála, súlyos betegség, hatósági idézés, stb./ adhat a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányság vezetője, legfeljebb 72 órai időtartamra.

Fentiek vonatkoznak a rendőri felügyelet nélkül kitiltott személyre is azzal az eltéréssel, hogy eltávozási engedélyt részére 72 óránál hosszabb időtartamra is lehet kiadni,

5./ Fellebbezés hiányában vagy a II. fokú jóváhagyó határozat folytán jogerőre emelkedett kitiltó határozatot a kézbesítéstől számított 15 napon belül kell végrehajtani az alábbiak szerint:

- a./ a határozat kihirdetésekor a kitiltott egyént fel kell szólítani a törvényes következményekre való utalással, hogy 15 napon belül:
 - rendőri felügyelet alá helyezés nélküli kitiltás esetén lakóhelyéről az általa szabadon választott helyre költözzék el,
 - rendőri felügyelettel együtt elrendelt kitiltás esetén lakóhelyéről a kijelölt kényszerlakóhelyre költözzék el és ott a megérkezéstől számított 48 órán belül a területileg illetékes járási /városi, városi kerületi/ rendőrkapitányságon jelentkeznek.

Mindkét esetben az érdekelt személyt részletesen ki kell oktatni a törvényes jogaira és kötelezettségeire,

- b./ A 15 nap határidő elteltével a kijelentkezés és elköltözés megtörténtét ellenőrizni kell. Amennyiben a kitiltott személy az előirt határidőn belül nem költözött el, hivatalból ki kell jelenteni és
 - rendőri felügyelet nélküli kitiltás esetén arról a területről, ahonnan kitiltották az általa szabadon választott helyre,
 - rendőri felügyelettel együtt elrendelt kitiltás esetén pedig a kijelölt kényszerlakóhelyére kell kísértetni.

Vegyes rendelkezések,

- 1./ A rendőri felügyelet alá helyezés és a kitiltás 6 hónapi időtartamra szól, ez 3 ízben újabb 6 hónapra meghosszabbítható, legfeljebb azonban 2 évi időtartamra terjedhet. Minden 6 hónap elteltével az ügyet hivatalból felül kell vizsgálni.
 - 2./ A felülvizsgálati /revíziós/ eljárást az alábbiak szerint kell végrehajtani:
 - a./ az illetékes járási /városi, városi kerületi/ rendőrkapitányságok kötelesek a 6 hónapra határidőnyilvántartásba helyezett iratokat a rendőri felügyelet alá helyezett vagy a kitiltott személynek - az eltelt idő alatt tanúsított magatartásának figyelembevételével - felülvizsgálni és a felülvizsgálat eredményét az intézkedés fenntartására vagy megszüntetésére irányuló javaslattal a megyei rendőrfőkapitányságra, az összes iratokkal együtt felterjeszteni. A megyei rendőrfőkapitányság igazgatásrendészeti osztálya a javaslat alapján új határozatot hoz az intézkedés további fenntartása vagy megszüntetése tárgyában. E határozatot ismét ki kell hirdetni az érdekelt személy előtt, azt vele tudomásul kell vettetni, s a fenntartó határozat esetén fellebbezési jogára töltendő kioktatása után vele alá kell íratni.
- Ezt követően:
- amennyiben 8 nap leforgása alatt az ügyben fellebbezést nem jelentett be, a határozat jogerőssé válik. A jogerőssé vált határozat egy példányát a rendészeti alosztályra tudomásulvétel végett fel kell terjeszteni,
 - Amennyiben a 8 nap leforgása alatt az ügyben fellebbezést jelentett be, az alapeljáráshoz hasonlóan az iratokat ismét fel kell terjeszteni a rendészeti alosztályra, II. foku elbírálás végett.
- 3./ A rendőri felügyelettel együtt elrendelt kitiltás felülvizsgálatához részletes jelentést kell készíteni a kitiltott magatartásáról, szükség esetén a párt- és tanácsai szervek, valamint a munkaadó véleményét is be kell szerezni és újkeletű priuszlappal felszerelve kell az iratokat felterjeszteni.
 - 4./ A B.M. ORFK, illetékes alosztálya által hozott II.foku határozatot ismételten ki kell hirdetni az eljárás alá vont személy előtt.

E határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

29h

5./ A rendőri felügyelet alá helyezett vagy kitiltott egyén személyi igazolványának "különleges" bejegyzések" rovatába a rendőri felügyelet alá helyezés vagy kitiltás tényét be kell jegyezni.

Ugyancsak be kell jegyezni az említett eljárások megszűnését is. Indokolt kérelemre a személyi igazolványt ki lehet cserélni.

C./ Jelen utasítással a Magyar Népköztársaság Belügyminiszterének 14.sz. utasítása hatályát veszti.

B u d a p e s t , 1957. évi március hó 8.-n

Garamvölgyi Vilmos r.vőrgy.sk.
miniszterhelyettes

A kiadmány hitelével.

Hornok János
/ Hornok János r.főügy.



295